

ZALAEGRSZEG MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

☒ 8901 Zalaegerszeg, Kossuth L. u. 17-19. ☎ 92/502-102
e-mail: mayor@zalaegerszeg.hu

..... napirendi pont

ELŐTERJESZTÉS

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
2025. június 12-i ülésére

Tárgy: A MÁV Személyszállítási Zrt. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város helyi közforgalmi közlekedési feladatainak ellátásáról szóló, 2024. évi tevékenységét bemutató beszámoló elfogadása

Előterjesztő: Balaicz Zoltán polgármester

Készítette: Műszaki Osztály
Takácsné Czukker Szilvia osztályvezető
dr. Tóth-Gángó Gabriella osztályvezető-helyettes
dr. Buzu László jogi szakreferens

Egyeztetve: Gecse Péter alpolgármester

Tárgyalta: Műszaki Bizottság
Gazdasági Bizottság
Pénzügyi Bizottság

A közgyűlésre meghívást kap: MÁV Személyszállítási Zrt.
1091 Budapest, Üllői út 131.
Baranyai Gergely helyi közszolgáltatás vezető

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte: Közgazdasági Osztály
Takácsné Simon Anita

Törvényességi, tartalmi és formai szempontból ellenőrizte: Önkormányzati Osztály
dr. Székely Gabriella

Tisztelt Közgyűlés!

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése 190/2018. (XI.21.) számú határozata alapján Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata és az ÉNYKK Északnyugat-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. (jogutód: VOLÁNBUSZ Zrt., 2025. január 01. napjától MÁV Személyszállítási Zrt., továbbiakban: Szolgáltató) között 2018. december 10. napján jött létre közszolgáltatási szerződés 2019. január 1. napjától 2023. december 31. napjáig Zalaegerszeg Megyei Jogú Város közigazgatási területén a helyi menetrend szerinti autóbuszos személyszállítási tevékenység ellátására (a továbbiakban: közszolgáltatási szerződés). ZMJVÖK 194/2023. (XII.14.) határozata alapján a közszolgáltatási szerződés közös megegyezéssel módosításra került a személyszállítási szolgáltatásról szóló 2012. évi XLI. törvény (Sztv.) 24. § (4) bekezdés a) pontja, (5) bekezdés a) pontja és (5a) bekezdése alapján – az 1370/2007/EK rendelet 5. cikk (5) bekezdésével összhangban – az új pályázati eljárás lebonyolításához elegendő időtartamra, de legfeljebb 2025. december 31. napjáig.

A közszolgáltatási szerződés szerint a Szolgáltató az éves beszámolót a tárgyévet követő év március 31. napjáig juttatja el önkormányzatunknak. A Szolgáltató megküldte a 2024. évi beszámolót Zalaegerszeg Megyei Jogú Város részére az autóbusszal végzett helyi személyszállítás közszolgáltatási tevékenységére vonatkozóan, mely az előterjesztés 1. számú melléklete. A beszámolóval kapcsolatban feltett kérdéseinkre adott válaszokat a 2. számú melléklet tartalmazza.

2024. évben állandó menetrendmódosítás nem történt.

2024. évben a helyi személyszállítási feladatokat 27 db (17 db szóló és 10 db csuklós) forgalmi feladatot ellátó és 3 db műszaki tartalék jellegű helyi autóbusz teljesítette. 2024. december 31-én az autóbuszpark átlagos életkora 7,3 év volt.

A menetjegyek és bérletek árai 2024. évben nem változtak.

ZMJVÖK 71/2023. (V.18.) és 104/2024. (VI.13.) határozataival vállalta, hogy 2023. július 01. napjától 2024. december 31. napjáig a helyi személyszállítási közszolgáltatásban elfogadja az ország- és Zala vármegye bérletet. Az Építési és Közlekedési Minisztérium és Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata között a helyközi ország- és vármegyebérletek Zalaegerszeg helyi közösségi közlekedésben történő elfogadásából adódó bevételkiesés elszámolásának feltételeiről szóló megállapodás alapján önkormányzatunk részére a bevételkiesés 50 %-át (64.710.580,- Ft) oly módon kompenzálják, hogy a Szolgáltató a 2024. évi szolgáltatási időszakot lezáró közszolgáltatási beszámolójában kimutatja, és csökkenti ezzel az önkormányzat által fizetendő ellentételezési igényt.

A bevételek alakulását főként az ÉKM-mel kötött megállapodás alapján a fent említett helyközi bérlettípusok helyi közlekedésben történő elfogadása, illetve a demográfiai változások befolyásolták. A menetjegyek bevétele 18 %-kal, az általános bérletek bevétele 19,2 %-kal, a tanuló bérletek bevétele 93,9 %-kal, a nyugdíjas bérletek bevétele 72,7 %-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A bevétel-csökkenés részbeni ellensúlyozása céljából 20.188 e Ft többlet menetdíjbevétel került a zalaegerszegi helyi személyszállításhoz.

A tanuló- és nyugdíjasbérletekhez kapcsolódó fix értékű szociálpolitikai menetdíj-támogatás bruttó összege 2024. évben sem változott. A helyi díjmentes utazások után járó szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértéke 2012. július 1. óta változatlan, az összege lakosszám függvényében változik. A szociálpolitikai menetdíj-támogatás éves összege a helyi tanuló- és nyugdíjasbérletek értékesítésének változása miatt 86,9 %-kal csökkent, a helyi díjmentes utazások után 0,2 %-kal nőtt. Többletként jelent meg a helyközi közlekedésből átvezetett 44.523 e Ft szociálpolitikai menetdíj-támogatás elszámolása.

Összességében elmondható, hogy Zalaegerszeg Megyei Jogú Város helyi autóbuszjáratain 2024. évben a közlekedési bevétel a beszámolási időszakban 314.294 eFt, 11,2 %-kal, 39.562 eFt-tal kevesebb volt az előző évhez viszonyítva.

A 2024. évben kimutatott összes ráfordítás 1.446.060 eFt, az előző évinél 3,8 %-kal 52.639 e Ft-tal magasabb.

Az üzemeltetés közvetlen anyagköltsége 31.237 eFt-tal csökkent. A helyi közlekedésben foglalkoztatott autóbuszvezetők átlagos létszáma 62 fő volt. Az üzemeltetés közvetlen személyi jellegű költsége a bérmegállapodás alapján megvalósított jövedelemfejlesztés hatására 103.983 eFt-tal nőtt. A bérfejlesztés mértékét a MÁV-Volán csoport tagjaira vonatkozó, a szakszervezetek és az ÉKM között 2024. január-február hónapban megkötött bérmegállapodás határozta meg.

A Szolgáltató a bérfejlesztés költségnövelő hatásának kompenzálására 78.329 eFt bérfejlesztési támogatást kapott Zalaegerszeg helyi személyszállítás tekintetében. Mivel a bérfejlesztési támogatás összege az előző évektől eltérően a többletköltségeknek csak egy részét fedezi, ezért az elmaradt támogatási összeg az ellentételezési igényben jelenik meg. A beszámolóból látható, hogy a bérköltség és bérjárulék, valamint a béren kívüli juttatások növekedése jelentős, mintegy 104 millió Ft (19,4 %) többlet költséget eredményezett 2024. évben. Ezzel szemben az állami bértámogatás összege jelentősen, mintegy 238 millió Ft-tal, a 2023. évi bértámogatás 25 %-ára csökkent.

A bérfejlesztés a tulajdonos és a szolgáltató megállapodása alapján jött létre, arra önkormányzatunknak ráhatása nem volt.

Az állami bértámogatás a bérekkel párhuzamosan évről évre emelkedett 2023-ig, majd 2024-ben jelentősen lecsökkent, a bértámogatásnak a bértömeghez viszonyított arányát 2018-tól az alábbi táblázat tartalmazza:

Év	Üzemeltetés közvetlen személyi költsége (eFt)	Karbantartás közvetlen személyi jellegű költsége (eFt)	Személyi jellegű költségek összesen (eFt)	Állami bértámogatás (eFt)	Bértámogatás aránya
2019	370.657	113.323	483.980	124.448	25,7 %
2020	407.172	118.895	526.067	179.370	34 %
2021	439.848	116.052	555.900	196.084	35 %
2022	496.745	128.314	625.059	258.977	41,4 %
2023	535.813	113.403	649.216	316.637	48,7 %
2024	639.797	101.912	741.709	78.329	10,5 %

Az alábbi táblázat az üzemeltetés közvetlen személyi költségeinek növekedését mutatja az állami bértámogatás arányával évenkénti összehasonlításban:

Évek viszonyítása	Üzemeltetés közvetlen személyi költségeinek változása	Állami bértámogatás változása
2019-ről 2020-ra	+ 9,8 %	+ 44 %
2020-ról 2021-re	+ 8 %	+ 9,3 %
2021-ről 2022-re	+ 12,9 %	+ 32 %
2022-ről 2023-ra	+ 7,8 %	+ 22,2 %
2023-ról 2024-re	+ 19,4 %	- 75,2 %

A Szolgáltató az ellentételezési igényéről – a közszolgáltatási szerződés 13.8 pontjának megfelelően – a beszámoló benyújtásával tájékoztatta az önkormányzatot.

A közszolgáltatási szerződés 13.1 pontja szerint – a törvény rendelkezései értelmében – a Szolgáltató a közszolgáltatási tevékenységgel összefüggő, bevételekkel nem fedezett, indokolt költségeinek, valamint szokásos mértékű, méltányos nyereség megtérítésére jogosult.

Az ellentételezés mértéke nem haladhatja meg a Szolgáltató közszolgáltatási feladatainak teljesítésével együtt járó költségeinek, méltányos nyereségének a Szolgáltatót megillető bevételekkel, díjbevéttel, szociálpolitikai menetdíj támogatással, egyéb kapcsolódó bevételekkel és támogatásokkal nem fedezett összegét. A közszolgáltatási szerződés 13.2. pontja alapján a szokásos mértékű nyereség a nettó árbevétel 3 %-a.

Az önkormányzati forrású ellentételezési igény évről évre emelkedett, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város helyi személyszállítás kapcsán 2020. évben 509.020.568,- Ft, 2021. évben 637.779.298,- Ft, 2022-ben 741.382.135 Ft, 2023-ban 726.339.503 Ft volt.

Összességében, 2024. évre vonatkozóan – a bevételeket, illetve a különböző jogcímen kapott támogatásokat is figyelembevéve – a Szolgáltató meg nem térített ellentételezési igénye 1.062.494.830 Ft, melyből az Önkormányzat a beszámoló készítéséig 333.693.406 Ft ellentételezést fizetett meg. A megfizetett önkormányzati támogatás nem nyújtott fedezetet a tevékenység végzése során felmerült költségekre, további 728.801.424 Ft ellentételezési igénye keletkezett a Szolgáltatónak 2024. évre vonatkozóan.

A közszolgáltatási szerződés 13.9. pontja tartalmazza, hogy amennyiben a beszámolóban az év közben megfizetett ellentételezésen túl további fizetendő ellentételezés kerül kimutatásra, akkor azt az ellentételezési összeget megrendelő két részletben fizeti meg a szolgáltatónak oly módon, hogy a veszteségtérítési igény 50 %-át a tárgyévet követő év június 30. napjáig, a veszteségtérítési igény fennmaradó 50 %-át a tárgyévet követő év szeptember 30. napjáig teljesíti a Szolgáltató számlájára.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2025. évi költségvetése a Szolgáltató 2024. évre vonatkozó 728.801.424 Ft összegű, meg nem térített ellentételezési igényére jelenleg nem biztosítja a fedezetet.

A bérfejlesztéssel kapcsolatos észrevételünket 2025.04.29-én küldtük meg a Szolgáltató részére:

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 30. § (6) bekezdése értelmében a Szolgáltató abban az esetben kezdeményezhet költségtérítési többletigényt, ha számszerűen alátámasztva igazolja a körülményeknek a szerződés megkötését követő jelentős változását. A körülményeknek a szerződés megkötését követő jelentős változásaként az utazási igények vagy a gazdálkodási környezet tekintetében bekövetkező azon változások vehetők figyelembe, amelyekkel a szerződés megkötésekor a szolgáltató a szerződés időtartamára vonatkozóan, az üzleti tevékenység szokásos kockázataként nem számolhatott.

A bérmegállapodás alapján megvalósított jövedelemfejlesztés nem minősül a szerződés megkötését követő jelentős változásnak, így az abból eredő többletköltségeket önkormányzatunk nem finanszírozza. Az állami tulajdonban lévő gazdasági társaság elmaradt állami bérkompenzációját nem az önkormányzat általi veszteségfinanszírozásból kell rendezni, mivel a Szolgáltató ezzel a szerződés megkötésekor az üzleti tevékenység szokásos kockázataként számolhatott.

A Szolgáltató tájékoztatása szerint nincs ráhatása a bérfejlesztési támogatás nyújtásáról szóló döntésre. A MÁV Zrt. 2025. január 21-én 39490/2024/MÁV iktatószámú támogatói okiratot bocsátott ki a MÁV Személyszállítási Zrt. részére a helyi személyszállítási tevékenységet érintő, a VOLÁNBUSZ Zrt. által 2017-2024. években megvalósított jövedelemfejlesztések 2024. évben felmerült költségvetési ellentételezésének biztosítására. A támogatói okiratban rögzített összeg a 2024. évben felmerült költségekhez képest csökkentett mértékű támogatást biztosított. Az erre vonatkozó döntés a MÁV Személyszállítási Zrt. felelősségi körén kívül esik. A korábbi évekkal azonos megosztási elvek alapján került meghatározásra a Zalaegerszeg helyi személyszállítási tevékenységen elszámolt összeg.

Az önkormányzat célja a helyi személyszállítási közszolgáltatási feladatok ellátása, azonban **2023-ról 2024-re a közvetlen személyi költségek 19,4 %-kal növekedtek, míg az állami bértámogatás 75,2 %-kal csökkent.** Amennyiben legalább a 19,4 %-os bérnövekedés megjelent volna az állami bértámogatásban, úgy annak összege 378.065 eFt lett volna a 78.329 eFt-tal szemben, így az önkormányzat felé benyújtott ellentételezési igény 299.736 eFt-tal kevesebb lenne. A 2024. évi bértámogatás lecsökkenése önkormányzatunknak jelentős többletköltséget okoz. Álláspontunk szerint a kimutatott többletköltség nem kapcsolható a közszolgáltatási szerződés ellátásához, a szolgáltatás mértéke csökkent a menetrendátalakítással, nem emelte a szolgáltatás színvonalát, fejlesztések 2024. évben nem történtek. Nem vitatjuk a bérfejlesztés jogosságát, kizárólag azzal nem értünk egyet, hogy önkormányzatunknak, mint megrendelőnek kell viselnie az ezzel járó többletköltségeket, amelyekkel a Szolgáltatónak már előre számolnia kellett volna.

Tekintettel arra, hogy az önkormányzat célja a helyi személyszállítási közszolgáltatási feladatok, mint önként vállalt feladat ellátása, az önkormányzat fogadja el a Szolgáltató 2024. évre vonatkozó beszámolóját és a 728.801.424 Ft összegű ellentételezési igényből 364.400.712,- Ft-ot 2025. június 30. napjáig fizessen meg a Szolgáltató részére.

Javasoljuk, hogy a 2024. évi lecsökkentett állami bértámogatás miatt keletkezett 299.736 eFt többletköltség finanszírozása érdekében tárgyalásokat folytasson le a MÁV Személyszállítási Zrt-vel és az Építési és Közlekedési Minisztériummal.

Javasoljuk továbbá, a polgármester ezzel egyidejűleg keresse meg a Megyei Jogú Városok Szövetségét, hogy a kieső állami bértámogatás kompenzálását segítse elő az önkormányzati terhek csökkentése érdekében.

A Bizottságok az előterjesztést rendkívüli ülésen tárgyalják.

Kérem a tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztésben foglaltakat támogatni szíveskedjék, és a határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat:

1. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a MÁV Személyszállítási Zrt-nek a Zalaegerszeg Megyei Jogú Város helyi közforgalmú közlekedési feladatainak ellátásáról szóló 2024. évi beszámolóját az előterjesztés 1. számú mellékletében foglalt tartalommal elfogadja, a MÁV Személyszállítási Zrt. által kimutatott 728.801.424,- Ft ellentételezési igény első részletét (364.400.712,- Ft-ot) 2025. június 30. napjáig megfizeti.

A közgyűlés felkéri a polgármestert, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: 2025. június 30.

Felelős: Balaicz Zoltán polgármester

2. A közgyűlés felhatalmazza a polgármestert, hogy a 2024. évi lecsökkentett állami bértámogatás miatt keletkezett 299.736 eFt többletköltség finanszírozása érdekében tárgyalásokat folytasson le a MÁV Személyszállítási Zrt-vel és az Építési és Közlekedési Minisztériummal.

A közgyűlés felkéri a polgármestert, hogy a tárgyalások eredményeként a finanszírozáshoz szükséges fedezet biztosításáról a soron következő költségvetés módosításával egyidejűleg gondoskodjon.

Határidő: 2025. szeptember 30.

Felelős: Balaicz Zoltán polgármester

Zalaegerszeg, 2025. június 5.

Balaicz Zoltán s.k.
polgármester